

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3315/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.IV.10.092/2021/4. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó képviselője (dr. Balázs Ildikó kamarai jogtanácsos) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Mfv.IV.10.092/2021/4. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.036/2021/7. számú másodfokú, és a Fővárosi Törvényszék 12.M.70.153/2020/12. sorszámu elsőfokú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól. Kérte ezeknek az ítéleteknek a megsemmisítését is, mivel azok megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében védelt tisztelességes tárgyaláshoz való alapjogát.
- [2] 1.1. A beadvány és mellékletei (a három ítélet, fellebbezés, felülvizsgálati kérelem) szerint az alkotmányjogi panasz előzménye, hogy a felperes indítványozó 2017. december 14-én az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz fordult, mivel három férfi beosztott kollégájánál alacsonyabb bérezésben részesült a munkáltatótól, és állítása szerint ennek indoka női neme volt. A hatóság megállapította, hogy a munka- tűz és vagyonvédelmi feladatok ellátását a munka- tűz és vagyonvédelmi csoport keretében oldotta meg az alperes munkáltató, melybe a felperesen kívül három fő tartozott. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság az eljárása eredményeként 200 000 forint bírságot szabott ki, mivel a felperes munkabére 20 000 forinttal kevesebb volt, mint az összehasonlítás alapját képező férfi kollégái bére. A döntéssel szemben az alperes bírósági eljárást kezdeményezett. Az indítványozó kinevezését módosították; a 2017. november 27-én és 2018. január 1-jén kelt kinevezés módosítás szerint a felperes indítványozó szervezeti egysége a Munka- és tűzvédelmi csoport, munkaköre csoportvezető, mely vezetői feladatok ellátásáért 20 000 forint keresetkiegészítésben részesült.
- [3] A felperes indítványozó 2018. szeptember 3-i keltezéssel ellátott, 2018. szeptember 6-án kézbesített rendkívüli lemondással megszüntette a közalkalmazotti jogviszonyát. Ebben arra hivatkozott, hogy az egyenlő bánásmód megsértése miatt indított eljárás során, a 2018. május 15-i tárgyaláson a munkáltató intézmény jogi képviselőjétől úgy értesült, hogy munkaköre már nem csoportvezető, hanem ügyintéző. Mivel a munkáltató bíróság előtt megtámadta az Egyenlő Bánásmód Hatóságnak az ügyében született határozatát, úgy vélte, hogy munkába állását követően is kevesebb illetményért kívánják alkalmazni, mint férfi kollégáit. Továbbá a 2018. szeptember 3-án a munkáltatói jogkör gyakorlójával folytatott beszélgetésből az tűnt ki számára, hogy munkába állása esetén ennek a megalázó helyzetnek a fenntartása, illetve rosszabbodása sem zárható ki, aminek nem akarta kitenni magát.
- [4] A felperes indítványozó módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy rendkívüli lemondása jogszerű volt; végkielégítés, felmentési időre járó juttatás és ezek kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperes munkáltatót.
- [5] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, a másodfokú bíróság az indítványozó fellebbezésére az ítéletet helybenhagyta, a Kúria a jogerős ítéletet az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljárva hatályában fenntartotta.
- [6] 1.2. Az Alkotmánybíróság főtítkára felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszában – amelyet az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírált el – az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének (tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog) sérelmét állította; ezzel kapcsolatban idézte az Alaptörvény 28. cikkét is, anélkül, hogy ennek önálló sérelmére hivatkozna.

- [7] A panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §) szövegszerű megjelölését nem tartalmazza.
- [8] A panasz a 2. oldalától a 7. oldaláig a bírósági eljárások, a bizonyítás és a megállapított tényállás ismertetését és részben a kritikáját tartalmazza (panasz indokolás [1]–[11] bekezdések). A panasz szerint „[a] jelen indítványunk [4]–[11] részében azt támasztottuk alá, hogy az eljáró bíróságok eljárása nem volt pártatlan, nem objektív tényállást állapítottak meg a rendelkezésre álló és bizonyított tényállási elemek okszerű, és egységes zárt láncolatú tényállás megállapítási kötelezettsége helyett. A téves tényállás abból adódott, hogy figyelmen kívül hagytak lényeges tényeket, több esetben iratellenesen állapították meg a valós tényállás helyett felállított részben valótlán tényállást és ebből következően egy effektíve téves tényállásra alapították ítéleteiket.” A panasz a 7. és 8. oldalán érvelést tartalmaz arról, hogy az indítványozónak „a tárgyalás igazságosságához fűződő joga” és „a bíraskodás pártatlanságához fűződő joga” sérelme az első-, a másodfokú és felülvizsgálati eljárásban milyen eljárási és tényállás-megállapítási tevékenységgel valósult meg.
- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [10] 3. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] Az indítványozó a sérelmezett kúriai döntéssel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [12] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria ítéletének kézbesítése 2021. december 13-án történt, az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2022. február 8-án a Fővárosi Ítéltáblához nyújtotta be, a panaszt a Fővárosi Törvényszék 2022. február 14-én érkezett) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet, illetve az ítéltáblai és törvényszéki ítéletet támadta.
- [13] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek eleget tesz, amikor a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogra hivatkozik.
- [14] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] Az indítványozó mindhárom ítélet kapcsán azért kérte a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joga sérelmének megállapítását, mert szerinte a bíróságok a vita tárgyát képező igényről – közalkalmazotti jogviszony rendkívüli lemondással történő megszüntetésének jogkövetkezményei – tévesen döntöttek. A panasz lényege szerint a bíróságok tévedtek, amikor arról foglaltak állást, hogy a rendkívüli lemondás a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény szerinti feltételei a megállapított tényállás mellett fennállnak-e. Az indítványozó tehát a Kúria ítéletét, valamint a támadott ítéltáblai és törvényszéki ítéletet illetően is törvényességi, szakjogi tárgyú, valójában a bírói mérlegelést vitató kifogásokat hozott fel, vagyis a jogszabályi rendelkezések értelmezését és a konkrét esetre való mikénti alkalmazását kifogásolta, anélkül, hogy a befogadhatóság tartalmi feltételeinek a panasz eleget tett volna.

- [16] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valóban e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [17] Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [18] 4. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételeinek, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/574/2022.

• • •